

INCĂLȚĂMINTEA

A CIPŐ

DER SCHUH

Redactor - Szerkesztő:

L. DÁNÉR L.

II

Redacția . Szerkesztőség:

BRAȘOV, Șirul Inului 26
Lensor

Com. revistei - Lapbizottság
Zeitungskomität:

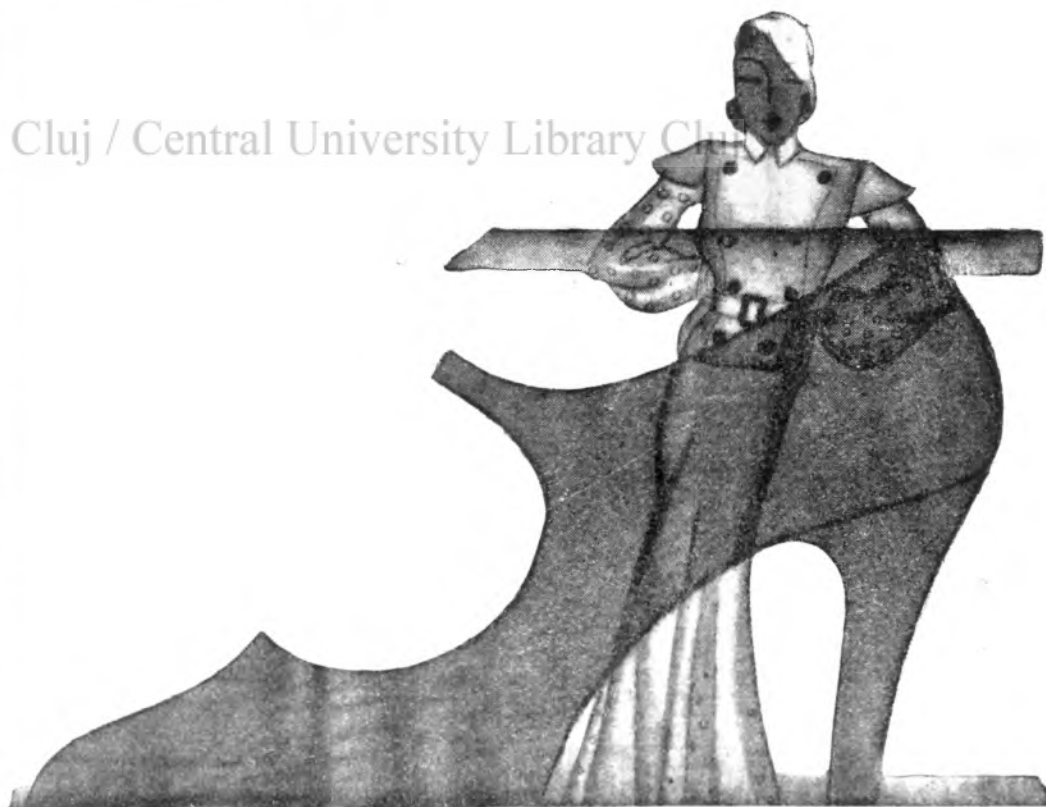
L. Kún, Brașov
I. Brânzea, Brașov A. Kristóf, Brașov
J. Golnhoffer „ A. Balog „
A. Ráitz, „ R. Muerth „
A. Biró „ I. Dávid „
A. Bardóczy „ I. Jakner, Cluj
P. Tóth „ L. Biriș „
C. Andrăsi „ Gh. Barabás, T. Mureș
A. Dávid „ N. Schmidt, Arad

I. Füleky, Timișoara
A. Lachovits, Sighișoara

A. Ortner, Arad

Adoc A. „

Casier: Golnhoffer J. Prundul Roselor
No. 2. Brașov.

Abonamentul pe un an
Hőfizetés egy évre 120 L.
Abonament auf ein Jahr

Pentr. întreprinderii
Vállalatoknak 1000 L.
Für Unternehmung.

Revista oficială a Asociației Meseriașilor de Incălțăminte din Transilvania, Banat, Crișan și Maramureș.

Az Erdély-, Bánát-, Körösvidék és Máramarosi Lábbelikésztők Szövetségének Hivatalos - Lapja.

Fachblatt der Siebenbürgisch-, Banatisch-, Kreisch- und Maramurescher Schuhmacher-Verband.

Intreprinderile Grig. Alexandrescu S.A.

FABRICĂ DE PIELĂRIE București V., Splaiul Unirii 96.
Produse recunoscute de calitate superioară.

Adresa telegrafică: „GRALEX” București.

DEPOZITE: Cluj: Magazinul Ede Simon, Str. St. O. Iosif No. 1.
Arad: Magazinul A. Schwarz & Co. B.-dul Reg. Maria 17.
Cernăuți: Magazinul Iacob Rösler & Fii, Str. Gen. Zadic 6.
Chișinău: Magazinul Pielărie Folb, Str. Piața Nouă 226.

Grigore Alexandrescu Művek R.-T.

BŐRGYÁRAI, București V., Splaiul Unirii 96.
Gyártmányai elismerten a legjobb minőségűek.

Sürgöncim: „GRALEX” București.

LERAKATOK: Cluj: Ede Simon raktára, Str. St. O. Iosif No. 1.
Arad: A. Schwarz & Co. raktára, B.-dul Regina Maria 17.
Cernăuți: Iacob Rösler és Fiai, Str. Gen. Zadic 6.
Chișinău: Folb börkereskedés, Str. Piața Nouă 226.

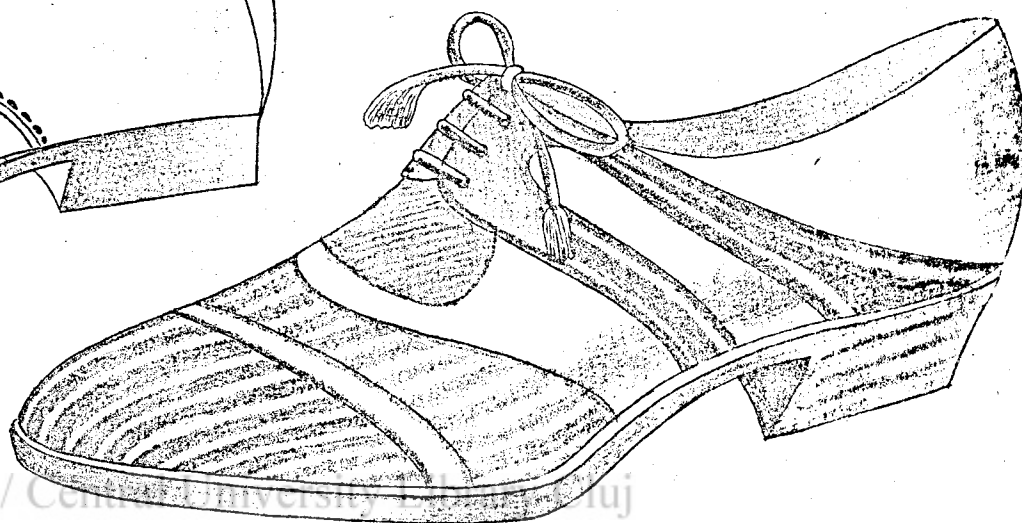
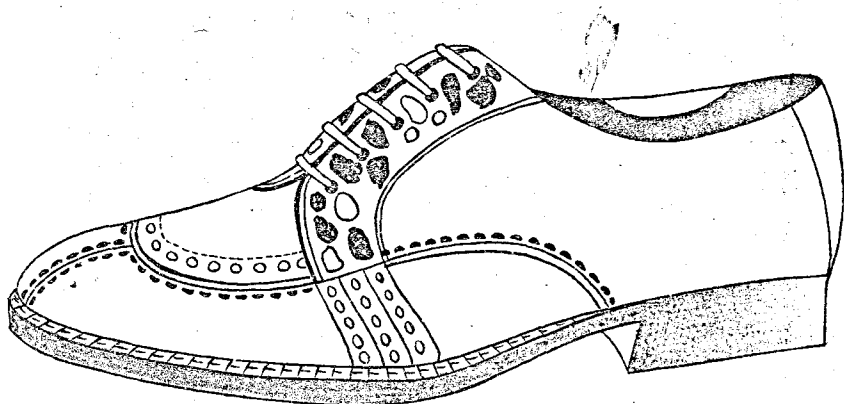
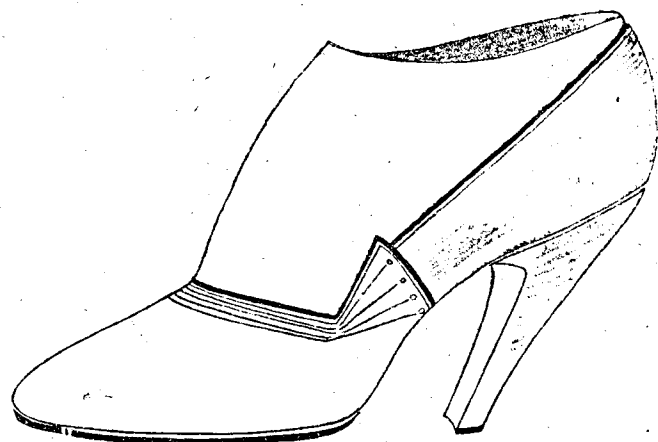
Unternehmung, Grig. Alexandrescu A.G.

LEDERWARENFABRIK, București V., Splaiul Unirii 96.
Erzeugnisse von anerkannt bester Qualität.

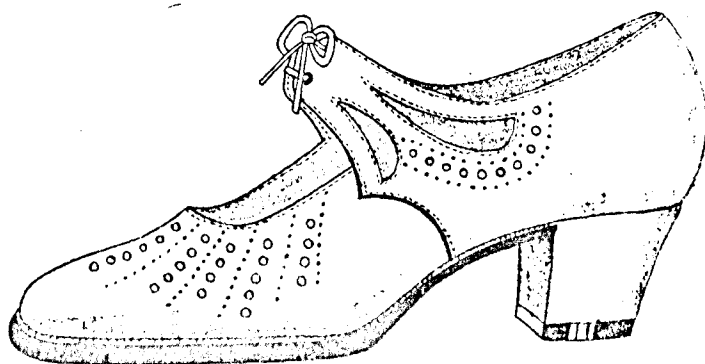
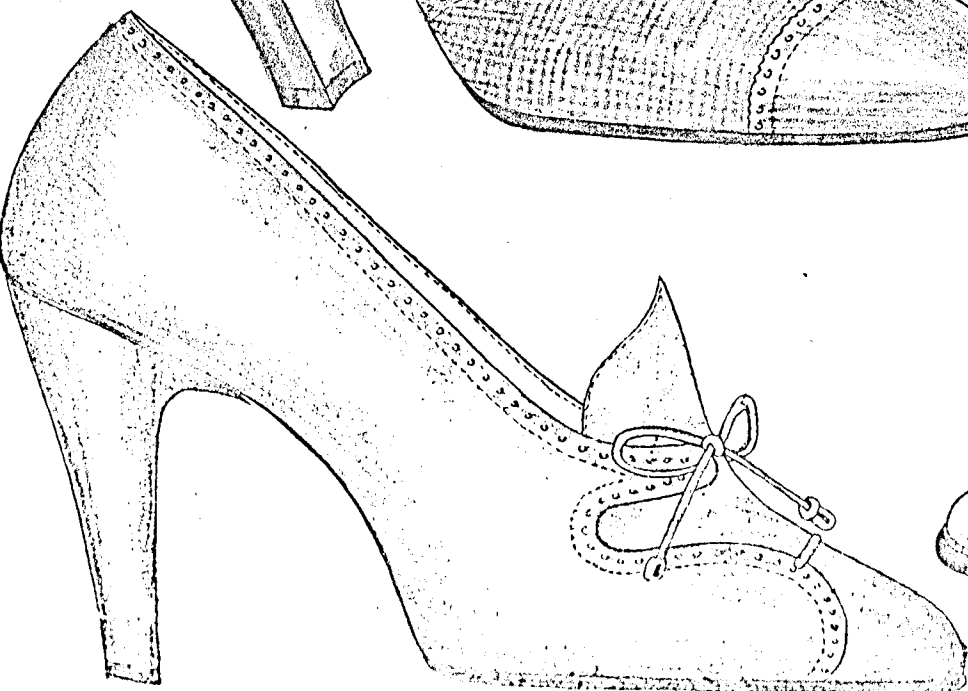
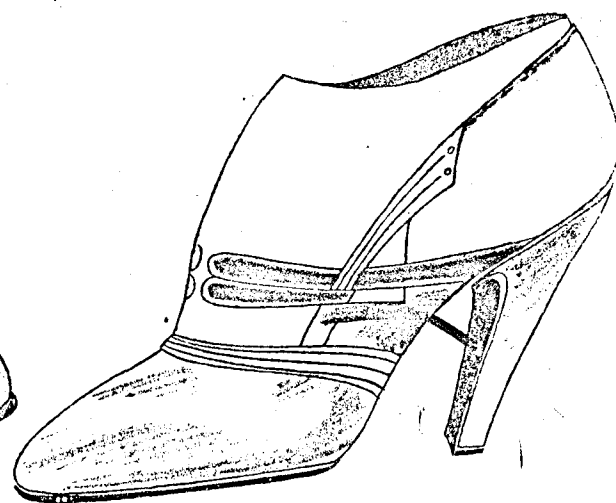
Telegraphische Adresse: „GRALEX” București.

LAGER: Cluj: Geschäft Ede Simon, Str. St. O. Iosif No. 1. Cernăuți: J. Rösler u. Söhne, Str. Gen. Zadic 6.
Arad: Geschäft A. Schwarz & Co. Bdul Reg. Maria 17. Chișinău: Lederhandl. Folb, Str. Piața Nouă 226

**INCĂLȚĂMINTEA
A CIPŐ -- DER SCHUH**
Anul II. Évf. No. 4

BCU Cluj / Cluj University / Cluj

A striga în pustiu

este un lucru nebun. A repeta astfel de lucruri, la cari nu ascultă nimeni, este deasemenea ceva nebun. Și totuși încercăm de o sută de ori și de o mie de ori imposibilul: se poate totuși întâmpla că strigătul nostru va prinde și că cuvintele noastre vor cădea pe teren rodnic, pe undeva. Este totuși posibil ca străduințele noastre să nu fie zădarnice. Nu este exclus ca eforturile noastre supraomenești, pe cari le facem de aproape de doi ani, în interesul organizării meseriașilor de piele, să aibă rezultatul dorit, în cele din urmă. Întâmpinăm în calea noastră atât de puțină înțelegere, atât de multă reavoință, atâta enormă neglijență și nepăsare, încât oricare altul și-ar fi pierdut speranța și poarta de a mai face ceva. Este totuși posibil să se arate minunea și să se miște sufletul în sânul tovarășilor noștri de specialitate. Căci este clar că peste tot întâmpinăm mizeria, distrugerea și o sătăcie din zi în zi tot mai mare în toate domeniile și totuși tovarășii noștri nu voesc să înțeleagă acele strigăte, pe cari le tunăm noi pentru propria noastră salvare, zi de zi și lună de lună. De câte ori nu am scris să nu se mai continue politica veche de reducere artificială a prețurilor! De câte ori nu am spus-o în adunări, ca tovarășii noștri să nu-și arunce mărfurile pe nimic!? De câte ori nu am rugat pe toată lumea să-și scoată registrul de calculare? Ce au folosit toate acestea? Cuvintele s'au evaporat, au fost strigate în pustiu și, făcând abstracție dela câteva cazuri sporadice, abia s'a găsit vre-un oraș sau vre-o regiune, care să fi executat și realizat înnoirile. Moara vieții însă macină mai departe și a început să macine de curând iarăși o sumedenie de mese-

riași de încălțăminte. Acum am ajuns deja între două pietre de moară: Una din pietre este organizația marelui industriei, care a văzut mai de vreme decât noi ce pericol se ascunde în scăderea prețurilor, cealaltă piatră însă este organizația muncitorilor, care a început în tot locul, sau voește să înceapă acțiunea pentru plată. Fabricile urcă prețul materialului, muncitorii pretind urcarea plăților lor, iar noi reducem la ridicol prețurile încălțămintelor! Nu este oare aceasta o politică ridicolă de sinucidere? Nu este acest lucru direct caraghios? Nu este o adevărată nebunie? Astfel obișnuesc a proceda numai copiii, copiii cei proști și fără experiență. Aceasta poate fi numai politica unuia care voește să se sinucidă, sau a unei mase ce și-a pierdut mintea. Ne-am așezat pe creanga uni arbore, am luat în mână un ferăstreu și ne tăiem partea dinlăuntru a crengii de sub noi, pentru ca să cădem în prăpastie.

Dacă nu vom înțelege în sfârșit, că conducerea Uniunii voește binele tuturor, dacă nu vom înțelege că dacă vom rămâne între ciocan și nicovală, între cele două pietre de moară, ne vom distruge, în aceste cazuri nu vom putea fi salvați, pentru că dacă cineva să îneacă și își pierde într'tâta capul, încât nu voește să prindă funia care i s'a aruncat spre salvare, el este sortit pierii. Oare meseriașii noștri de încălțăminte vor avea în fine atâta prevedere și înțelegere de a apuca funia aceasta de salvare? Dacă nu o vor face atunci vârtejul îi va înghiți fără milă și ei se vor distruge.

Am dori să nădejduim și să credem că nu se va întâmpla astfel . . .

Ce trebuie să știe un membru al corporației?

(Urmare).

8. Se anexează timbre fișcale de Lei 27 și 1 timbru de aviație de 2 lei.

Cererea complectată cu anexele specificate mai sus se va înainta de către Primăria orașului Camerei de Industrie și Comerț pentru opinie. Obținând opinia favorabilă, Primăria eliberează brevetul industrial.

Cheltuielile aproximative pentru obținerea brevetului sunt următoarele:

1. Autorizația de funcționare, timbre
Lei 38 taxa Lei 100—500
2. Cerere către Aut. Ind. 38 " "
3. Viza medicului " " 100—500
4. Viza la Cam. Ind. " " 100
5. Casa de Asig. Soc. " " 500
6. Certif. de naț. legal. " " 45
7. Cerere Adm. Fin. 25 " "
8. Fotografiiile (2 buc.) " " 20
9. Taxa înscr. Corp. " " 600
10. Pentru cereri (3 buc.) " " 100—200

În total Lei 101 Lei 1575-2275

Autoritatea industrială trimite copia brevetului industrial și Corporației Meseriașilor, care în conformitate cu dispozițiile paragr. 122 din art. de lege XVII din anul 1884, este investită cu dreptul de Autoritate industrială. Iar în conformitate cu dispozițiile paragr. 124 din aceeași lege, toți meseriașii sunt obligați să se înscrie ca membri ai Corporației Meseriașilor, unde plătesc o taxă de înscriere de lei 600 odată pentru totdeauna, iar lei 110—540, (după numărul angajaților) anual ca taxă de membru.

II. Dreptul pentru exercitarea meseriei văduvei meseriașului.

După decedarea unui meseriaș, văduva acestuia poate exercita meseria și mai departe fără angajarea vreunui conducător, anunțând însă în prealabil intențiunea sa la Primărie. În acest scop se va înainta Primăriei o cerere prevăzută cu un timbru fiscal de lei 8 și altul de aviație de 1 leu. În această cerere se specifică exact că, văduva dorește să continue exercitarea meseriei soțului decedat.

III. Renunțarea la brevetul industrial.

Dacă meseriașul voește să renunțe la brevetul său industrial, trebuie să anunțe în scris sau verbal instanței industriale.

IV. Procedura contra meseriașilor clandestini.

În interesul fiecărui meseriaș-patron este, să denunțe pe meseriașii clandestini, cari lucrează fără brevet industrial. La facerea denunțului este nevoie, să se indice numele și domiciliul lucrătorului clan-

Primăvara!

*Ori cât de umed e pe stradă,
Pe ploaie sau chiar pe zăpadă,
Cu tălpi și tocuri PALMA frate,
Îți aperi scumpa sănătate.*

destin cât și al proprietarului, la care se execută lucrarea.

În posesiunea datelor necesare, unul sau doi delegați ai secției respective se prezintă la Corporația Meseriașilor sau la Camera de muncă, unde primind o adresă către Chestura Poliției, se prezintă la director al Chesturei spre a obține viza către circumscripția polițienească respectivă. Aceasta la rândul ei delegă un ofițer de poliție, care împreună cu delegatul sau delegații secției de meseriași, se deplasează la fața locului, încheind proces-verbal de contravenție și sistând și lucrul început de meseriașul clandestin. Acest proces-verbal se semnează și de către delegatul sau delegații meseriașilor patroni și apoi se înaintează de către Chestura Poliției direct Judecătoria de Muncă, pentru aplicarea amenzi. Amenda variază între suma de lei 300—12.000.

V. Despre liberarea ucenicilor.

Pentru liberarea ucenicilor este nevoie de următoarele acte:

1. Contractul de ucenicie, care trebuie să fie vizat de Camera de Muncă. 2. Două avize de eliberare, unul semnat de maestrul învățător și altul semnat de maestrul examinator. Acesta din urmă examinează lucrul de probă executat de ucenic. Avizele se expediază din oficiu și în mod gratuit din partea Corporației la adresa maștrilor vizați. 3. Certificatul școlar (adeverință). 4. Două bucăți fotografii și plata diferitelor taxe, timbre etc. în total lei 631.

Este de reținut că, conform dispozițiilor paragr. 103, 104 din art. de lege XVII—1884, fiecare patron este obligat să anunțe în decurs de 14 zile pe fiecare callă (fie la intrare, fie la eșire), la Corporația Meseriașilor, cunoscând că în caz contrar va fi amendat. Nici o callă nu poate fi angajată de patron fără cartea de callă.

VI. Despre contractul de ucenicie.

În conformitate cu dispozițiile paragr. 61 din art. de lege XVII din anul 1884, fiecare meseriaș-

patron este obligat să încheie contract cu fiecare ucenic al său. Contractul se încheie exclusiv în fața autorităților industriale. La încheierea contractului sunt obligați să fie de față neapărat tatăl ucenicului sau tutorul legal, patronul și ucenicul, fiind obligați toți trei să semneze contractul de ucenicie. Indiferent de sex, numai minorii care au împlinit vârsta de 14 ani, pot fi angajați ca ucenici și care au absolvit cel puțin 4 clase primare. Referitor la aceasta legea nu permite nici o abatere.

VII. Despre școlile de ucenici.

Toți ucenicii sunt obligați să frecventeze cursurile școlii de ucenici. Scutire parțială se poate obține în baza unei cereri înaintată Inspectoratului școlar din Cluj. Această scutire nu o pot obține decât ucenicii absolvenți a cel puțin 4 clase secundare. În acest caz ucenicul este obligat să frecventeze orele de religie și desen. Toți ucenicii, fără nici o excepție, sunt obligați să se înscrie în școala de ucenici.

Este absolut necesar ca fiecare ucenic să frecventeze cursurile școlii de ucenici. În acest scop fiecare meseriaș-patron este dator să acorde ucenicului său timpul necesar pentru a se pune în ordine și a se prezenta curat și punctual la cursuri. Mai cu seamă că în cazurile de lipsă dela cursuri, patronului i-se aplică amenda prevăzută de lege. Se poate obține și scutirea ucenicului dela anumite ore, însă numai motivat serios și anunțând în prealabil direcțiunea școlii.

Ucenicii absolvenți și a vreunei clase secundare, după încheierea claselor II—III. a școlii de ucenici, iar cei cu 4 clase primare și absolvenți ai claselor I—II—III. ale școlii de ucenici, pot obține dreptul

de a servi în armată cu termen redus. Acest drept este o veche revendicare a clasei meseriașilor.

VIII. Chestiunea impozitelor.

Membrii corporației să ceară Administrației Financiare următoarele date: pe cât timp cu cât au fost impuși și sub ce titlu, mai departe cu ce au rămas în restanță, pe cât timp și sub ce titlu.

Din aceste date se poate constata dacă este justificată restanța sau nu. Dacă nu este justificată trebuie cerut ștergerea. Dacă restanța este justificată se poate cere (și trebuie cerut) plata în rate.

Contra impunerilor se poate face contestație, în primul rând, în fața comisiunilor de impunere, direct. După aceea, în instanța I. și II. se poate introduce contestația respective apelul, contra impunerii prea mari. Neglijând aceste modalități, abia în cazuri foarte excepționale se poate obține vre-o ameliorare.

De aceea atragem atențiunea membrilor de pe acum deja, ca să fie cu foarte multă atenție la impunerile ce se vor face la timp. Este natural, că și corporația va interveni din partea sa pentru o impunere mai echitabilă.

Este bine să se știe, că lucrul dat lucrătorilor la domiciliu recomandabil este să se sisteze, deoarece meseriașii, cari lucrează cu astfel de lucrători, nu beneficiază de favorurile legii impozitului pe lux și cifra de afaceri.

IX. Asigurările sociale.

În conformitate cu dispozițiile legii Asigurărilor Sociale, toți meseriașii, cari lucrează cu sau fără angajați, sunt supuși asigurării obligatorii, până la vârsta de 65 ani, începând dela 6 Aprilie 1933. La intrare

Tăbăcăria Națională S. A. R.

Industria pentru Tăbăcărie

BUCUREȘTI

Cont Virament Banca Naț. No. 99 — Telefon 376/29

Reprezentanța Generală pentru Transylvania, Banat și Bucovina:

M. Marmorstein
CLUJ, C. REG. FERD. 103

Alex. Marmorstein
TURDA, IOAN RAȚIU 107

se eliberează „carnetul de asigurare”, în care se lipsesc săptămânal timbrele necesare.

Cel ce lucrează singur, plătește cota de 12 lei săptămânal, conf. clasei II, cel ce lucrează cu ucenici (maximum 4) plătește lei 22, conf. cl. III, cel ce lucrează cu calfe și ucenici (maximum 4 laolaltă), plătește lei 30, conf. cl. IV, iar cel ce lucrează cu 5 sau mai mulți angajați (calfe și ucenici), plătește lei 36 săptămânal, conf. cl. V-a.

Meseriașul este responsabil de aducerea în ordine a cărților-chitanțe, suportând toate consecințele dictate de lege! Prin urmare, este obligat să lipească timbrele necesare pe o săptămână la începutul fiecărei săptămâni pentru fiecare angajat al său. Jumătatea cotei de asigurare conform legii, o suportă patronul, iar cealaltă jumătate angajatul.

La părăsirea serviciului se va introduce în carnetul respectiv, special pentru asemenea scopuri, numărul carnetului de asigurare și numărul timbrei, semnând angajatul pentru justificare.

Fiecare asigurat are dreptul la:

- a) îngrijire medicală, medicamente, pansamente și accesorii medicale;
- b) ajutoare bănești de boală, accidente, maternitate și deces;
- c) pensii de invaliditate din boală sau accident;
- d) pensii pentru urmași.

Drepturile la îngrijirea medicală se extind și asupra membrilor din familie, dacă trăiesc în aceeași casă cu asigurații și anume: soția, copiii minori până la 18 ani sau copii infirmi, chiar dacă au depășit vârsta de 18 ani, cum și părinții în neputință de muncă.

În caz de urgență bine constatată, asiguratul se poate adresa și unui medic particular, până la ve-

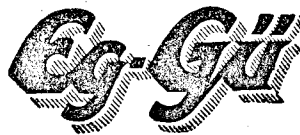
nirea medicului Casei de Asigurare; în acest caz, el va avea dreptul la restituirea cheltuielilor, pe baza tarifului stabilit de Consiliul Casei de Asigurare respective.

Casa de Asigurare va acorda membrilor săi, în cazuri de absolută nevoie, tratament balnear, cură de aer sau de ape minerale.

X. Sanitare, incendii.

Membrii sunt rugați cu insistență să facă toate demersurile pentru ca atelierele, locuințele și casele lor să corespundă întocmai prescripțiilor sanitare și dispozițiilor pentru apărarea contra incendiilor. În caz contrar vor suferi sancțiunile legii.

La deschiderea unui nou atelier sau mutarea atelierului se prevede examenul medical, în care scop trebuie obținută „autorizația de funcționare”.

Un mijloc de economie.

Milioni economice, îngrijind încălțămîntea cu renumita pasta Eg-Gü, deoarece necesită o cantitate foarte mică pentru a obține cel mai perfect lustru, fără praf și fără schimbarea culorii. Gheata îngrijită din prima zi cu Eg-Gü are totdeauna o speranță nouă și e ferită contra intemperiei. Gheata de toate zilele devine mai mlădioasă, primind aparența unei ghețe mai fine. Crema în tuburi este curată, practică, economică, și ultimul rest este proaspăt. Cine întrebuințează Eg-Gü, poartă cele mai frumoase ghețe.

Producătorul singur pentru România: Schlesinger & Co., Eg-Gü Uzina Chimică, Timișoara II.

Ein Tag der Sparsamkeit.

Millionen sparen, denn sie alle pflegen ihre Schuhe mit dem weltbekannten Eg-Gü, wovon die geringste Menge genügt lackähnlichen, dauerhaften Hochglanz zu erzeugen fleckenfrei und ohne Farbenänderung. Vom ersten Tage an nur mit Eg-Gü gepflegte Schuhe behalten ihr frisches Aussehen und sind gegen Witterungseinflüsse geschützt. Ein billiger Alltagsschuh wird veredelt und wirkt, wie ein besserer Schuh. Die Tubenpackung ist sauber, frisch, sparsam, die Creme bleibt bis zum letzten Rest frisch. „Die schönsten Schuhe trägt, wer mit Eg-Gü sie pflegt“.

Alleiniger Hersteller für Rumänien: Schlesinger & Co., Eg-Gü Chemisches Werk, Timișoara II.

A takarékoság útja.

Milliók takarítanak meg pénzt, mert cipőiket a világhírű Eg-Gü-vel kezelik, melyből a legcsekélyebb mennyiség ad lakkszerű tartós tükörfényt föltmentesen, színváltoztatás nélkül. Az első hordástól kezdve csak Eg-Gü-vel kezelt cipők megtartják frissességüket és védve vannak az időjárás kihatásai ellen. Az olcsó köznapú cipő finomabb cipő benyomását kelti. A tubus-csomagolás tiszta, praktikus és takarékos, a krém utolsó maradványáig friss marad. Legszébb cipőket az hord, aki azokat Eg-Gü-vel kezeli.

Egyedüli előállítója Románia részére: Schlesinger & Co., Eg-Gü Vegyipár, Timișoara II.

FABRICA DE PIELĂRIE FINĂ A FIRMEI

FRĂȚII SCHLOSSER

S. A. P. COMERȚUL CU PRODUSE BRUTE
TIMIȘOARA II, Str. VLAD. DELAMARINA 18

Adresa Telegrafică: SAGAL. — Telef.: 20-19

SPECIALITĂȚI:

- SAGAL-BOXURI negru și colorat
- SAGAL-NUBUC alb
- SAGAL-NACO în orice culoare
- SAGAL-CHEVREAUX DE CAL
- SAGAL-CHEVRETTE în orice culoare
- SAGAL-NAPPA pentru haine de piele
- SAGAL-CROCO
- MESINI, ANTILOPE

Borsót a falra

hányni: bolond dolog. Olyan dolgokat ismételni, melyekre senki sem hallgat, az is bolond dolog. És mégis, századszor és ezredszer is megpróbáljuk a lehetetlent: háttha a falra hányni borsó megmarad és nem pereg le, háttha a megmondott szavak talajt találnak valahol? Háttha nem egészen hiábavaló az erőlködésünk? Háttha lesz értelme annak az emberfeletti kísérletnek, melyet közel két éve végzünk a bőrriparosság megszervezésének érdekében? Oly kevés belátással, oly sok rosszakarattal, oly rengeteg hanyagsággal és nemtörődomséggel találkoztunk, hogy mindenki más elképtelenedett volna... De talán a csoda megtörténik és egyszer megindul szaktársainkban a lélek. Hiszen mindenütt romlás, pusztulás, napról-napra nagyobb nyomoruság jelentkezik az egész vonalon és szaktársaink mégsem akarják megérteni azokat a kiállásokat, melyeket épen saját maguk megmentésére ordítunk hónapról-hónapra a fülükbe. Hányszor megirtuk, hogy ne folytassák tovább a régi árnyomó üzlet-politikát? Hányszor megmondtuk gyűléseken, hogy ne prédálják el árujukat? Hányszor kértünk mindenkit, hogy vegyék elé a kalkulációs könyvet? Mit használt mindez? Leperegtek a szavak, mint faltól a borsó és egy-két szórványos esettől eltekintve alig akadl város, vagy vidék, mely keresztül vitte volna az ujtásokat. Az élet malma pedig öröl tovább és ujabban lábbelikészítőket kezdett örölni. Most már két kő közé kerültünk: az egyik kő a nagyipar szervezethez, mely hamarabb meglátta, mint mi, hogy mily veszélyt rejteget magában az ártrombolás, a másik kő pedig a munkásság szervezkedése, mely mindenütt megkezdte, vagy meg akarja kezdeni a bérakciót. A gyárak emelik az anyag árát, a munkásság követeli munkabérének fel-emelését, mi pedig nyomjuk alább a cipő árakat! Hát nem neveléses öngyilkos-politika ez? Hát nem kacagtató? Nem bolondító? Így csak gyermekek, ostoba, ludatlan gyermekek szoktak cselekedni, ez csak egy öngyilkossá lenni akaró esztől vesztett lömegnek lehet a politikája... Ráültünk egy faágra, fűrészt vettünk a kezünkbe és fűrészeljük az ág belső részét magunk alatt, hogy lezuhanjunk a mélybe. Ha meg nem értjük végre egyszer, hogy a Szövetség ve-

zetősége jót akar, — ha meg nem értjük, hogy saját fejünktől hiába akarunk megmaradni a két malomkő között, végünk van. Azt a fuldoklót, aki annyira elveszti a fejét, hogy az utána dobott kötéltre sem tud belekapaszkodni, nem lehet megmenteni. Vajjon a mi iparosságunk megragadja-e azt a kötelet, melyet feléje dobunk? Ha nem teszi meg, úgy könyörtelenül elkapja az örvény, melyben pusztulás vár rá. Szeretnénk azt hinni, hogy nem így lesz...

A kisiparosok és ipartestületi tagok figyelmébe.

A brassói ipartestület elnökségének és előjáróságának általános érdekű közleménye.

(Folytatás).

2. Társadalombiztosítási ügyekben. Minden iparos, aki egyedül vagy alkalmazottakkal dolgozik a 65. életéve betöltéséig 1933. április 6 óta köteles tagja a társadalombiztosító intézetnek. A belépés módoszata szerint az intézmény pénztáránál kiváltandó a „Carnet de asigurare“, melybe a megfelelő osztály bélyegei hetenként beragasztandók. Az, aki egyedül, minden segítség nélkül dolgozik, a II. osztálynak megfelelő heti 12 lejes, aki csak tanonccal (4 tanoncig) dolgozik, a III. osztálynak megfelelő heti 32 lejes, aki segéd és tanonccal (4 alkalmazottig) dolgozik, a IV. osztálynak megfelelő heti 50 lejes és aki 5 vagy több alkalmazottal (segéd és tanonc) dolgozik, az V. osztálynak megfelelő heti 50 lejes bélyeget ragaszt be minden megkezdett hétre.

Az iparos felelős, büntetés terhe mellett, alkalmazottai biztosítási könyvecskéinek rendbentartásáért. Szükséges tehát, hogy a felelős biztosítási bélyegáraknak az alkalmazottól való levonásáról és minden megkezdett hétre a megfelelő bélyegnek beragasztásáról gondoskodják. Külön bejelenteni az alkalmazottakat nem kell, csak abban az esetben, ha a munkásnak még biztosítási könyvecskéje nincsen. Az alkalmazottnak munkából való kilépése alkalmá-

val, az e célra tartott liztalanpu füzetbe beirandó a biztosítási könyvecske száma és a beléje ragasztott bélyegek száma, melyet a távozó alkalmazott annak átvételét bizonyítandó, aláír.

Minden biztosítottnak joga van ingyenes orvosi kezelésre, orvosi-, köt- és gyógyszerekre, pénzsegélyekre betegség, baleset, szülés és halálesetekben, továbbá betegség vagy halálesetből kifolyó rokkantnyugdíjra, végezetül pedig a hátramaradottak részére kiutalandó nyugdíjra. Fentli jogok vonatkoznak azon családtagokra is, akiket bebizonyítható módon a biztosított tag tart el. Kórházi, szanatóriumi vagy fürdői kezelés 26 hétig a társadalombiztosító költségén igénybe vehető, minden olyan esetben, amikor a biztosító intézet orvosa a beteget ide utalja. Fentli jogokat a biztosított tagok csak abban az esetben igényelhetik, ha annak jogosságát a társadalombiztosító intézet orvosa állapítja meg, mely csak igazolt sürgős esetekben lehet magánorvos megállapítása.

Minden, a fizetési kötelezettségekből származó hátralék után kirott eddigi büntetés 5 százalékra redukálódik, ha a hátralékok összegét a hátralékosok 1934 december 31-ig kiegyenlítik.

3. Kontárügyekben. Minden iparosnak elsőrendű érdeke de erkölcsi kötelessége is, hogy engedély nélkül dolgozó és képesítéshez kötött mesterséget űző minden egyént kontárkodás miatt azonnal jelentsen fel.

A kontárok elleni eljáráshoz szükséges tudni a kontárkodó nevét, lakhelyét, valamint a munkát adó nevét és lakhelyét.

Ezek birtokában az illető szakosztály két megnevezett tagjával az ipartestületnél, vagy a munkakamaránál kell jelentkezni, ahol egy a rendőrséghez szóló átirattal a rendőrkvesztornál kell jelentkezni, aki egy rendőrlisztet ad a küldöttség mellé. Ez a rendőrhatalósági közeg a kiküldöttekkel kiszáll a helyszínére és a munkálatokat leállítja, majd a kerületi rendőrkirendeltségen felveszi a kihágási jegyzőkönyvet. Minden esetben szükséges, hogy az iparos kiküldöttek is aláírják a jegyzőkönyvet. Ezt a jegyzőkönyvet a rendőrség hivatalból megküldi a munkabíróságnak a büntetési eljárás végett. A büntetés 300—12.000 lejig terjedhet.

Sürgős esetekben az egyes iparosok is eljárhatnak hasonló módon szakosztályi kiküldöttek nélkül. Másik, hatásosabb eljárás esetében ha a feljelentő pontos adatokkal felszerelt feljelentést tesz (munkaadó neve, lakhelye, munka minősége, értéke, munkát végző neve, lakhelye) az ipartestület hivatala vesz fel jegyzőkönyvet s megküldi a pénzügyi, betegsegélyező és egészségügyi hivatalnak, valamint a munkabíróságoknak is. Ezen eljárás kivétel nélkül eredményes.

4. Egészségügyi és tűzbiztosítási ügyek. Kérjük tagjainkat, hogy műhelyekben, lakásaikban, házaikban tegyenek meg minden intézkedést arra, hogy

DACIA - Bőrgyárak

R. - T.

CLUJ

az egészségügyi, tűzbiztonsági rendelkezéseknek mindenben megfelelhessenek. E kérdéssel kapcsolatosan egyfelől az egészségügyi és tűzbiztonsági hatóságok, másfelől a munkakamara közegei kezdik meg a napokban az ellenőrzéseket és indokolt esetekben súlyos büntetéseket szabnak ki, amelyeket hatálytalanítani nem fog modunkban állni.

Uj műhely vagy üzlet nyitásánál és költözködés esetén a műhely vagy üzlet egészségügyi vizsga alá tartozik, miért megszerzendő az „autorizația de funcționare”. Ennek elmulasztása szintén büntetéssel jár.

5. Tanonc ügyek. Az 1884 évi XVII t. c. 61 pontja értelmében minden munkaadó köteles tanulóival tanoncszerződést kötni. A tanoncszerződés csak iparhatóság előtt köthető. A tanoncszerződéshez szükséges okmányok: 1. Iskolai bizonyítvány legalább 4 elemi osztályról, 2. keresztlevel, 3. nyugta 30 lejről a betegsegélyező pénztárától, 4. orvosi bizonyítvány a betegsegélyező orvosától, melyhez szükséges nyomtatványt az ipartestület ad és a 290 lej dologi díj az ipartestület pénztárához.

Tanoncszerződés kötése alkalmával az iparhatóság (ipartestület, vagy főszoigabirói hivatal) előtt jelen kell legyen a munkaadó és a tanonc apja vagy anyja, vagy törvényes gyámja és a tanonc is.

Az ipartestület 1932 évi rendes közgyűlése jegyzőkönyvében megállapított és a minisztérium által jóváhagyott tanoncidó a következő: 4 évnél hosszabb időre szerződtetni nem lehet. 3 évre is köthető szerződés azokkal, akik 4—6 elemi osztállyal bírnak és még nem 18 évesek; 2 évre is köthető azokkal, akik 16 évét betöltötték vagy 4 középiskolai képzettséggel bírnak. 1 és fél évre is köthető azokkal, akik 16 évesnél idősebbek és felsőiskolai érettségivel bírnak. Ennél rövidebb időre csak jól megindokolt esetben az ipartestület elnökségéhez benyújtott kérés alapján köthető tanoncszerződés.

14 éves életkor betöltése és legalább 4 elemi osztály elvégzése feltétlenül szükséges. E tekintetben a törvény semminemű kivételt nem ad. Tanoncoknak évi 15 nap pihenő szabadság jár a törvényes ünnepnapokon kívül.

Minden tanonc köteles a tanonciskolák előadásait látogatni. Ez alól felmentést csak az iskolai hatóságok adhatnak. Beiratkozás alul azonban felmentés nincs.

A gondos és pontos iskolalátogatás feltétlenül szükséges, miért is minden munkaadó köteles tanoncainak kellő időt adni, hogy megtisztálkodva és rendszeren jelenhessenek meg az előadásokon, mert minden esetben minden mulasztásért a munkaadót vonják felelősségre, még pedig büntetés terhe alatt. Egyes előadási napokról fel lehet menteni a tanulót, de csakis fontos ok miatt és csak az iskolai igazgatóságnál való előzetes bejelentés által.

A rendes iskolalátogatás után I., II., III. középiskolai osztályokkal rendelkezők a II. és III.-ik osztályokról megszerzett iskolai bizonyítvány alapján a tanoncok egyéves önkéntesi jogot nyernek. A tanoncok felszabadításához szükséges okmányok:

1. Tanoncszerződés. 2. szabaduló ív, egyik a tanítómestertől, a másik pedig a próbamestertől, tanonciskolai bizonyítvány, 2 drb. fénykép, 100 lejről szóló nyugta a betegsegélyező pénztártól, 27 és 14 lejes okmány- és 2 drb. 2 lejes repülőbélyeg, valamint 230 lei készpénz. Fenti okmányokat az ipartestületen való megjelenés előtt a munkakamara által látamoztatni kell Mária királynő-, (volt Fekete u. 58 sz. alatt). Tanoncszabadításhoz az iskolai bizonyítvány és a 2 fényképen kívül tehát szükség van összesen 575 lejre.

6. Segéd ügyek. Segédek felvétele alkalmával, ha a felek (mester és segéd) máskép nem egyeznek, a szerződéses viszony véglegessé válik és 14 napi felmondási kötelezettséggel, tehát tanácsos a próbaidő kikötése, mely azonban 8 napot nem haladhat meg.

A segédek fizetési szabadságideje a következő: 1—3 évig tartó megszakítás nélküli szolgálat után 7 nap, 3—5 évi szolgálat után 10, 5—10 évi szolgálat után 14 nap minden további év után egy nappal hosszabb, mely azonban 30 napot nem haladhat túl. Akí segédeinek fizetési szabadságát nem adja ki, az ezen időre járó fizetés kétszeresét kell büntetés fejében kifizesse. Az ipartörvény 103. és 104. pontjai értelmében minden munkaadó köteles segédeit 14 nap leforgása alatt a munkába lépés alkalmával bejelenteni, kilépés alkalmával pedig bejelenteni az ipartestület hivatalában, ahol azt bélyegzővel látják el díjtalanul. Segédet munkakönyv nélkül senki ne alkalmazzon, mert a törvény azt szigorúan bünteti. A büntetés 1200—12.000 lej.

7. Mesterügyek. Iparjog megszerzésének első lépése a működési engedély (autorizația de funcționare) kiváltása. Evégből kérvény nyújtandó be az egészségügyi tanácshoz (Hirscher u. 1.) Hivatalos órák alatt (hétfő és csütörtökön d. u. 4—7). A 3 lej okmány- és egy lej repülőbélyeggel felszerelt kérvény benyújtásakor az illetékes orvos megszerzi az engedélyért fizetendő összeget, mely 100—10.000

lejig terjedhet és amely a városi pénztárnál fizetendő be. A befizetett díj nyugtájának bemutatása és 27 lej okmány-, valamint 2 lej repülőbélyeg mellékelése után az egészségügyi tanács gyűlése határozata alapján bocsátják ki a működési engedélyt.

(Folyt. következik).

Kartársainkkal

az alábbiakban az oradeai **Esta-Sun** vegyigyár „Esta“ Lackreparáló I. és II. használatát használatát ismertetjük:

Mindenütt, ahol lakkbőrből cipőt készítenek, akár a cipőgyárban, akár a kéziiparban, gyakran előfordul, hogy a lakk megreped. Az ilyen megrepedt részeket régen lefejtették és új részekkel cserélték ki. Ez ma már felesleges, mert a jó lakkreparálóval azt minden nehézség nélkül kijavíthatjuk.

A bőr felületéből a megsérült helyen finom csiszoló-papírral annyit csiszolunk le, hogy a repedés eltűnjön. Ennek megtörténte után finom vászonronggyal, vagy csupán az ujunkkal forgó mozgásban annyit kenünk rá az I-es számú lakkból a lecsiszolt felületre, amíg a lecsiszolt hely nem került egyenlő szintre a meg nem sérült lakkal. Ezen művelet után a lakkot több óráig száradni kell hagyni. Midőn a lakk teljesen megszáradt, meg kell néznünk, hogy a felület sima-e? Ha nem elég sima, akkor egy finom — szeszben megnedvesített — vászonronggyal az egyenlőtlen felületű helyeket lepolicozzuk. A cipőt újra száradni hagyjuk és midőn minden tekintetben kifogástalan a javított hely, egy teveszőrecsettrel a II. számú lakkreparálóval lehellet szerűen bevonjuk. Az ecsettel egyenletesen és gyorsan kell dolgozni. Némi gyakorlat után a jó eredmény biztosítva van.

Calapoade Ia

Iosif Nagy József

kaptafa és sánfa készítő

BRAȘOV, STRADA LUNGĂ No. 124.

A szövetkezeti mozgalom története

Irla: Dr. Oberding József György.

(Folytatás)

Schultze érdeme, hogy az egyetemleges és többszörös felelősség elvének az alkalmazásával megnövelte a kisemberek hitelképességét és a szövetkezeti szervezet utján bekapcsolta őket a hitelgazdaságba. A szövetkezeti eszmének a kapitalista gazdasági rendszerben való gyakorlati alkalmazása a hitelszövetkezetben csúcson sodor ki, mert a hitelszövetkezet a kapitalista gazdasági rendszer legfőbb termelési tényezőjét, a tőkét juttatja el a kisemberekhez.

A német szövetkezeti mozgalom másik vezéralakja, Raiffeisen Frigyes, tulajdonképpen Schultze rendszerét tökéletesíti. Eleinte ő is karitatív egyesületeket alapít a szűkölködő népesség olcsó élelmezésére, míg 1862. évben Schultze rendszerének alapulvételeivel megalapítja első hitelszövetkezetét, az annhauseni kölcsönpénztárt. Amíg azonban Schultze szövetkezetei a kisiparosok hitelezésének a szolgálatában állottak, Raiffeisen Schultze rendszerét a kisgazdák hitelkétségére teszi alkalmassá. Schultze ugyanis rövidlejáratu hiteleket folyósított, míg Raiffeisen a mezőgazdaság természetének megfelelő hosszulejáratu kihitelezésekre alapította szövetkezeteit.

Raiffeisen rendszerét sokkal kisebb üzlethözre alapítja, mint Schultze. A Raiffeisen-szövetkezetek működési köre csupán egy község, egy plebánia területére terjednek ki, üzletrésztőkéjük nincs s mikor a törvényhozás kötelezővé teszi az üzletrészjegyzést, az továbbra is inkább csak névlegesen szerepel. Az üzletrésztőke hiányában természetesen osztalékot sem fizettek a Raiffeisen-szövetkezetek. A tagok felelőssége viszont fokozottabb volt, mint Schultze szövetkezeteinél. Raiffeisen ugyanis a tagok korlátlan felelősségét követelte meg a szövetkezet tartozásaival szemben, ami által még inkább megnövelte a szövetkezetek hitelképességét. Az üzletvezetés Schultze rendszerével szemben teljesen ingyenes volt Raiffeisennél. Míg Schultze rendszerében és jutalékban részesítette a tisztviselőit, addig Raiffeisen csupán a pénztárnokot részesítette szerény honoráriumban. Schultze szövetkezetei csak rövidlejáratu kölcsönöket folyósítottak, Raiffeisen szövetkezetei pedig főleg hosszulejáratu kölcsönöket nyújtottak, egyszerű kezeséggel ellátott kötelezvényre.

Sajátos alkotása Raiffeisennek a Stiftungsfond, alapítványi alap. Az alapítványi alap különleges jellege rendeltetésében rejlik. Ez az alap nem a társaságé, hanem a szövetkezeti mozgalomé. Ha a szövetkezet feloszlik, a Stiftungsfond hatóságai kezelésbe megy át mindaddig, míg egy újabb szövetkezet nem alakul abban a körzetben, amikor az alap az új szövetkezet birtokába megy át. A Stiftungsfond gondolata rokon Buchez feloszthatatlan alapjának a gondolatával.

Raiffeisen rendszere a modern szövetkezeti rendszer végleges kifejlődését jelenti, rendszerében már tökéletesen kikristályosodik a modern szövetkezet etikai tartalma és jogi karaktere. Hosszu utat kellett megtennie a modern szövetkezeti mozgalomnak, míg a szövetkezeti eszmének a kapitalista gazdasági rendszerben való általános érvényesülési terét és érvényesülési formáját megtalálta, ahogy azonban a rochdalei takácsok a szövetkezeti eszmét a kereskedelmi vállalatban keresztül érvényesítették, a szövetkezeti gondolat rögtön alkalmazhatóvá vált a gazdasági élet egész területén, hogy történelmi szerepét, a kis erőknél a gazdasági érvényesülését a kapitalista gazdasági rendszerben is előmozdíthassa. De a modern szövetkezeti mozgalom igazi diádala akkor következik be, mikor a szövetkezeti vállalatot, mint kereskedelmi társaság legújabb típusát a modern törvényhozás is adoptálja.

A rochdalei takácsok szövetkezete még a friendly societies act alapján működik, mely a szövetkezeti társaságot nem ismeri el jogiszemélynek. Az 1852. évi the industrial and provident societies act azonban már jogiszemélyiséggel ruhazza fel a szövetkezeteket s a törvény 1862. évben történt módosítása alkalmával a szövetkezeti tagok korlátlan felelőssége is elismerést nyert. 1867. évben a németek és franciák is jogi elismerésben részesítik a szövetkezeteket s megalkotják szövetkezeti törvényeiket, majd ezt követőleg minden európai kulturállamban megalkotják a szövetkezeti törvényt.

Ahogy a szövetkezetet, mint a kereskedelmi társaság egy újabb formáját, elismerte a modern törvényhozás a szövetkezeti mozgalom hatalmas lendületet vesz mindenütt. A szövetkezeti mozgalom irányítója és támogatója a legtöbb országban maga az állam lesz; a szövetkezeti mozgalom kifejlesztésére és megerősítésére a legtöbb országban hathatós állami támogatással szövetkezeti központokat állítanak fel és a szövetkezeteknek messzemenő kedvezményeket biztosítanak. A jogi szabályozásban és állami támogatásban részesített szövetkezeti mozgalom az általánosan elterjedt hitel-, termelő-, értékesítő- és fogyasztási szövetkezetek mellett a legváltozatosabb fajait termelik ki a szövetkezeteknek. Ma már ugyyszólván nincs a gazdasági életnek egyetlen egy ága sem, ahol a szövetkezetek ne jutottak volna szerephez.

(Folyt. következik).

Pártold

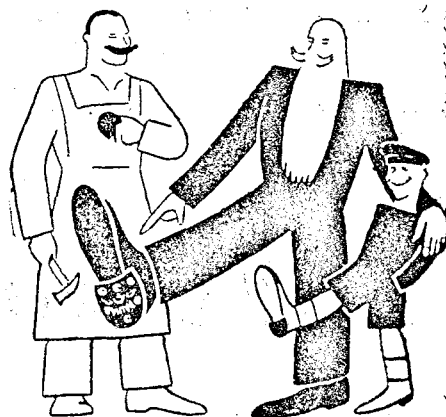
azokat a cégeket, melyek lapodban
hírdetnek.

Hányan élnek a cipész- és csizmadia szakmából Magyarországon? Csak most jelent meg az 1930-as népszámlálás adattfeldolgozásának második kötete, ahol a foglalkozási adatok sorakoznak föl. Igaz, hogy a statisztika lassan készül és mire az általános kisipari adatfelvétel adatai a nyilvánosság elé kerülnek, már közel leszünk a következő népszámláláshoz, de mégis érdekes megnézni ezeket az adatokat a cipészipar szempontjából. Kiderül először is, hogy ez az országnak a legnépesebb iparága. Összesen 71.773 önálló kereső volt a szakmában. Jellemző, hogy 1930 óta mindössze 1%-al növekedett a cipészek és csizmadiak száma 71.045-ről 71.773-ra. Budapesten nagyjából változatlan volt a cipész-szakmai keresők száma, mert 10134-ről mindössze 10.412-re növekedett. De annál nagyobb a szaporodás a fővárost környező 21 községben: 3.647-ről 5.977-re szaporodtak, vagyis 64 százalékos a növekedés. Jelzi a nyomorúság növekedését, hogy a magas labbérek, a munkaalkalom hiánya, a megélhetés egyre keservesebb nehézségei a cipészeket is a pestkörnyéki településekre kényszeríti.

Lapunk a közbejött kettős ünnepek és a sok munkaszüneti nap miatt késett. Kérjük előfizetőink elnézését.

Temetkezési segélyt léptet életbe a brassói borszövetkezet. A brassói borszövetkezet elnökségi gyűlése elhatározta, hogy egy fontos szociális ujtást vezet be üzletébe. Ugyanis ezután minden részvényesét, ha csak egy részvénye is van az illetőnek, temetkezési segélyben részesíti bevásárlási összegének arányában. Az üzletnek részvényese lehet akárki. A részvények havi 20 lejes részletekben is törleszthetők. Felhívjuk a Brassó és környékbeli iparosságot, hogy kapcsolódják be az intézet kebelébe, mert ez az újabb szociális intézkedése a vezetőségnek ismét megmutatta, hogy a szövetkezeti mozgalom az egyetlen kiút a mai nehéz helyzetből.

MIUTÁN OLY SOKÁ TARTOTT

KÉRÜNK UJBÓL

PALMA

SARKOT

Szerkesztői üzenetek.

Lugosi érdeklődő. Biztosan nem tudjuk. Levelezzük az ügyet és választ adunk. — **B. J.** Jövő számunktól kezdve az előfizetéseket nyilvánosan nyugtázzuk lapunk utján, hogy mindenki tudomást szerezhessen róla. — **Z. D.** Az üzletpangás mindenütt folytatódik. A husvétli szezon alig élénkítette valamivel a piacot. A bőrösök panaszkodnak, a cipőkereskedők nem találják számításait, a cipészek pedig nemsokára éheznek. Igaza van, hogy valamit tenni kellene. Mi minden erőnket latba vettük, hogy az iparosságot megszervezzük. Ki állott mellénk? Szavakkal mindenki, tettben nagyon kevesen. Nem a brassói kartársainkon fog mulni, ha szétszednek, mert ők mindent megtettek erejükhöz képest. hogy lapot adjanak ki, hogy szövetkezett alapsanak, hogy Szövetséget vezessenek és végezzék minden ezen munkák súlyos kötelezettségeit. — **Toma Dénes.** Kritikai megjegyzései nagyon helytállóak, az is igaz, hogy lapunk viszonylag kiterjedelmű. De ha mind olyan előfizetői lesznek lapunknak, mint Ön is, aki egy év múlva visszaküldi a példányokat azzal, hogy nincs szüksége rá, akkor még akkora lapot sem lehet kiadni. Eljárásához nem is fűzünk kommentárt, hiszen ha akarnánk, bíróság elé lehetne vinni az ügyet. De nem tesszük. Egyszerűen csak üdvözöljük. Több levélre következő számunkban válaszolunk.

FURNITURA S. A.

CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 6. — Telefon: 1-15.

CSAK NAGYBANI ELADÁS!

Bőr és cipőkellékek nagyban

Egyedárusítás és lerakát:

Tanneries Lyonnaises: CHEWREAU X.

HEINRICH KLINGER: Cipőbélések — Schuhfutter, UNION: Pesti aranycsiriz — Budapester Goldkleber, LEDOGA S. A. MILANO: Cserző anyagok — Gerbextrakte.

Standard Gummisarok és gummicroupon, Gummiabsätze u. Gummicroupone.

WOLF & SOHN, Wien: Peerless Gloss. — I. REITTER, Cluj: Holznägel — Faszeg.

E cikkek minden jobb bőrkereskedésben kaphatók! = Diese Artikel sind in jeder besseren Lederhandlung zu haben!

NUR ENGROS!

Leder u. Schuhzugehöre in Engros

Alleinverkäufe u. Niederlage:

Erbsen an die Wand

werfen ist eine dumme Sache. Solche Sachen auf die niemand hört ist eine Dummheit. Und doch, zum hundertstenmal und tausendstenmal probieren wir das Unmögliche, wenn vielleicht doch die an die Wand geworfenen Erbsen hängen bleiben und nicht abprallen und wenn vielleicht die gesagten Wörter doch irgendwo einen Grund finden? Vielleicht ist unsere Anstrengung doch nicht umsonst? Vielleicht die übermenschlichen Versuche doch einen Sinn haben, welche wir nahe zwei Jahre für die Organisation der Lederhändler tun? Mit so wenig Einsehen, mit so viel Schlechtwollen; mit so viel Vernachlässigung und nicht Kümmern treffen wir uns, dass ein anderer bisher die Lust verloren hätte.

Aber vielleicht geschieht das Wunder und die Seelen werden in unseren Fachgenossen lebendig. Überall ist Verderben, von Tag zu Tag kommt grösseres Elend und unsere Fachgenossen wollen diesen Schrei nicht verstehen, den welchen wir gerade für das Erretten unserer wegen Monat für Monat schreien. Wie oft haben wir geschrieben, das sie preisdrückende Geschäftspolitik nicht weiter treiben sollen. Wie oft haben wir es in den Versammlungen gesagt, dass sie ihre Waren nicht verschwenden sollen. Wie oft haben wir alle gebeten, dass sie das Kalkulationsbuch hervornehmen sollen? Was hat dieses alles genützt? Die Wörter sind heruntergeprallt, wie von der Wand die Erbsen, und ausser ein zwei Seltenheiten gab es kaum eine Stadt oder ein Dorf, welche die Neuerungen durchführt hätten. Die Lebensmühle aber malt weiter und malt neue Schuhmacher. Jetzt sind wir zwischen zwei Steine geraten: Der eine Stein ist die Organisation der Grossindustriellen, welche früher als wir gesehen haben, was für eine grosse Gefahr die Preisbrechung in sich birgt. Der andere Stein ist die Organisation der Arbeiter, welche überall angefangen haben, oder anfangen will die Gehaltsaktion. Die Fabriken erheben den Preis der Materiale. Die Arbeiter verlangen die Erhöhung der Gehälter, wir aber drücken den Preis der Schuhe. Ist dieses also nicht eine lächerliche selbstmordbeginnende Politik? Ist es also nicht Lächerlich? Wahnsinnig? So können nur Kinder, dumme unwissende Kinder handeln. Dieses kann nur die Politik eines selbstmordbeginnen-

den, Verstandverlorenen Volkes sein. Wir haben uns auf einen Ast gesetzt, die Sage in die Hand genommen und den inneren Teil des Astes auf dem wir sitzen abgesetzt, damit wir in die Tiefe stürzen sollen. Wenn wir es endlich nicht verstehen wollen, dass die Führung der Organisation nur gutes tun will, wenn wir es nicht verstehen, dass wir, von uns selber umsonst zwischen den zwei Mülsteinen bleiben wollen, dann ist es aus mit uns. Den Ertrinkenden, der seinen Kopf so weit verliert, dass er den Strick, den man nach ihm wirft nicht fassen kann, der ist verloren. Werden wohl die Handwerker den Strick den wir nach ihnen werfen erfassen? Wenn sie es nicht tun, dann nimmt die Flut sie unerbarmlich mit sich und dann werden sie vernichtet. Wir möchten glauben, dass es nicht so wird.

An die Kleingewerbetreibenden Mitglieder der Kronstädter Gewerbekorporation.

(Fortsetzung).

Aus diesem Grunde machen wir unsere Mitglieder schon jetzt darauf aufmerksam bei der Neubesteuerung im kommenden Frühjahr alles daranzusetzen, eine gerechte Besteuerung zu erwirken. Die Leitung wird selbstverständlich auch ihrerseits alles daran setzen, eine gerechte Besteuerung der Gewerbetreibenden zu erzielen.

Es ist von Wichtigkeit zu wissen, dass diejenigen Kleingewerbetreibenden, welche Heimarbeit den Arbeitern geben (Sitzarbeit), von der Umsatz- und Luxussteuer nicht befreit sind. Daher ist es ratsam, diese Arbeiten einzustellen. Alle übrigen Kleingewerbetreibende, welche weniger als 7 Gehilfen beschäftigen und eine Motorkraft unter 5 HP haben, sind von diesen Steuer befreit.

2. Krankenkassa-Angelegenheiten. Jeder Gewerbetreibende, welcher allein oder mit weniger als 10 Angestellten arbeitet und das 65. Lebensjahr noch nicht überschritten hat, ist seit dem 6. April 1933 zur persönlicher Versicherung in der Krankenkassa

verpflichtet. Er hat sich bei der Krankenkassa das Versicherungsbüchel „Carnet de Asigurare“ zu beschaffen und in dieses an jedem Montag die Versicherungsmarke der betreffenden Klasse einzukleben. Wer allein ohne jeden Angestellten arbeitet, zahlt die Marke der 2. Klasse, wöchentlich 12 Lei, welcher nur mit Lehrlingen arbeitet (bis 4 Lehrlinge) zahlt die 3. Klasse wöchentlich 22 Lei, mit Gehilfen und Lehrlingen zusammen 4 Angestellten die 4. Klasse, wöchentlich 30 Lei, und mit mehr als 4 Angestellten (Gehilfen und Lehrlinge) wöchentlich 36 Lei.

Der Gewerbetreibende ist bei Strafe verpflichtet, die Versicherungsbüchel seiner Angestellten in Ordnung zu halten. Er hat somit die Versicherungsmarken der betreffenden Klasse für den Angestellten zu beschaffen und bei Beginn jeder Woche diese in das Büchel einzukleben. Die Hälfte dieser Kosten trägt der Arbeiter, sind ihm somit vom Arbeitslohne abzuziehen, die andere Hälfte trägt der Arbeitgeber. Bei Lehrlingen, welche keinen Lohn erhalten, ist der Meister zur Zahlung der ganzen Krankenkassengebühr verpflichtet. Eine separate Anmeldung der Angestellten ist nur dann notwendig, wenn der Angestellte noch kein Carnet de Asigurare besitzt. Jeder Gewerbetreibende soll sich ein einfach liniertes Heft halten, und bei Austritt des Arbeiters sich von diesem die Uebernahme des Büchels bestätigen lassen bei Angabe der Nummer des Büchels, und bis zu welchem Datum die Versicherungsmarken eingeklebt waren, da dies bei einer späteren Kontrolle von grosser Wichtigkeit ist.

Jede bei der Krankenkassa versicherte Person hat Anspruch auf unendliche ärztliche Behandlung, Arzneien und Verbandzeug, sowie Geldunterstützung bei Krankheit, Geburt und Todesfall, weiters bei Invalidität, hervorgerufen durch Krankheit oder Unfall auf Invalidenpension, welche auch auf die Hinterbliebenen übertragen wird. Diese Rechte — mit Ausnahme der Geldunterstützung — geniessen auch jene Familienangehörigen des Versicherten, welche nachgewiesenermassen vom Versicherten erhalten werden. Die Behandlung im Spital, Sanatorium, oder in einem Bad kann 26 Wochen auf Kosten der Krankenkassa in Anspruch genommen werden, wenn der zuständige Krankenkassaarzt dies schriftlich vorher verordnet. Nur in besonders dringenden und begründeten Fällen trägt die Krankenkassa diese Kosten, wenn diese Behandlung des Versicherten bzw. seines Familienmitgliedes auf Anordnung eines Privatarztes erfolgte.

Alle jene Geldstrafen, welche im Zusammenhang mit der Zahlungspflichtversäumnis heute bestehen, werden auf 5 Prozent reduziert, wenn alle rückständigen Versicherungsbeiträge bis zum 31. Dez. 1934 voll beglichen werden.

3. Bekämpfung der Schwarzarbeit: Es ist im eigenen Interesse jedes Gewerbetreibenden und überdies seine Pflicht, jede Person von welcher er Kennt-

Gehen Sie
zum
Schuster
und bestellen Sie
die WASSERDICHTEN und
DAUERHAFTEN
PALMA OKMA
SOHLE
Es ist in Ihrem eigenen Interesse

nis erlangt, dass sie ein Handwerk selbständig, also auf eigene Rechnung ausübt, ohne hiefür die vorgeschriebene Bewilligung (Gewerbebevret) zu besitzen, sofort anzuzeigen.

Um gegen jeden Schwarzarbeiter erfolgreich vorgehen zu können, ist es notwendig, dessen genauen Namen, Wohnort, und die Arbeitsstelle oder Werkstätte sowie Name und Wohnort des Arbeitsauftraggebers, also des Bestellers zu wissen. Wer im Besitze dieser Daten ist, meldet sich mit den 2 von der betreffenden Fachabteilung bestimmten Kontrolloren, entweder bei der Gewerkekorporation oder der Arbeitskammer, wo ihm ein an die Polizeiquäsur gerichtetes Schreiben eingehändigt wird, auf Grund dessen der Abordnung ein Polizeibeamter beigestellt wird, mit dem sie nun gemeinsam sich an Ort und Stelle begibt, um den Tatbestand festzustellen. Der Polizeibeamte nimmt ein Protokoll auf und stellt die Weiterarbeit ein. Es ist notwendig, dass die Anwesenden Vertreter der Gewerbetreibenden das aufgenommene Protokoll mitunterfertigen. Die Polizei leitet sodann die Anzeige weiter, an das Arbeitsgericht, welches bei nachgewiesenen und gutbegründeten Fällen Strafen von 300 bis 12.000 Lei verhängt. In dringenden Fällen kann jeder Gewerbetreibende auch direkt ohne die Vertreter der Fachabteilung vorgehen.

Ein anderer, sogar nach erfolgreicherer Vorgang ist jener, wo der Anzeiger die genauen Daten des Schwarzarbeiters (Name, genaue Adresse, Art der Arbeit, Wert der Arbeit, bezw. mehrerer Arbeiten, dann des Arbeitgebers Name und Wohnort, Angabe von Zeugen usw.) bei der Gewerkekorporation angibt, und bereit ist, für die gemachten Angaben wann immer, auch vor Gericht einzusetzen. In diesem Falle wird dann bei der Gewerkekorporation

ein Protokoll aufgenommen, von dem Anzeiger unterfertigt, und je ein Exemplar desselben an das Steueramt, die Krankenkasse, das Sanitätsamt und das Arbeitsgericht eingesendet und von allen diesen Stellen die Anwendung der gesetzlichen Sanktionen verlangt. Der Erfolg in solchen Fällen ist ganz sicher.

4. Sanitätsvorschriften und Feuergesetz betreffend: Wir ersuchen alle Gewerbetreibenden in ihren Werkstätten, Magazinen und Wohnungen usw. alle Massnahmen zu treffen, um nicht gegen die Sanitätsvorschriften und Feuersicherheitsvorschriften zu verstossen. In dieser Hinsicht werden einerseits die Sanitätsorgane und Feuersicherheitsorgane, andererseits die Organe der Arbeitskammer demnächst mit einer Kontrolle beginnen und gegebenenfalls strenge Strafen verhängen, und die Korporation wird nicht in der Lage sein, diese Strafen zu annullieren.

Bei Errichtung bezw. Eröffnung einer neuen Werkstätte oder bei Verlegung einer Werkstätte in ein neues Lokal, ist die Bewilligung der Sanitätskommission einzuholen. Diese Autorisation ist wohl mit Kosten verbunden, die Unterlassung aber wird mit einer erheblichen Geldstrafe belegt.

5. Lehrlingsangelegenheiten: Im Sinne der Bestimmungen des Paragraphen 61 des Gewerbegesetzes vom Jahre 1884 und laut Art. 6 des Arbeitsvertragsgesetzes vom Jahre 1929 ist jeder Meister verpflichtet mit seinem Lehrling bezw. dessen gesetzlichem Vertreter einen schriftlichen Lehrvertrag abzuschliessen. Der Lehrvertrag ist nur vor der Gewerbebehörde zu verfassen.

Zum Vertragschliessen sind folgende Akten erforderlich: 1. Schulzeugnis über mindestens 4 Volksschulklassen, 2. Geburtsschein, (Alter mindestens 14 Jahre), 3. Quittung über 30 Lei von der Krankenkassa, 4. Aerztliches Zeugnis vom Krankenkassa-Arzt, 5. 190 Lei sind bei der Gewerbekorporation zu zahlen. Zwecks Abfassung des Lehrvertrages haben sich der Meister, der Vater oder die Mutter bezw. der Vormund des Lehrlings und der Lehrling selber mit den oben aufgezählten Akten bei der Gewerbekorporation in Kronstadt, am Land beim

WAGNER KÁROLY TH.

fimárgyára

Hálchiu — Hóltövény — Heldsdorf (jud. Braşov)

szállit:

talpat, sport és bélésbőröket

Stuhlrichteramts oder Gemeindeamt persönlich zu melden.

(Fortsetzung folgt).

NACHRICHTEN

Unser Blatt hat wegen den dazwischengekommenen doppelten Feiertagen und den vielen Arbeitspausen verspätet. Wir bitten um Nachsicht

Die Kronstädter Ledergenossenschaft bringt eine Leichenbestattungshilfe ins Leben. Die Vorstands-Sitzung der Kronstädter Ledergenossenschaft hat beschlossen, dass er eine wichtige soziale Neuheit in sein Geschäft einführen wird. Und zwar wird er einen jeden Aktionären wenn der Betreffende auch nur eine Aktie hat, in der Leichenbestattungshilfe teilnehmen lassen im Verhältnisse zum Preise seiner Einkäufe. Ein jeder kann dem Geschäft Aktionär sein. Die Aktien sind auch in Monatsraten von 20 Lei zahlbar. Wir rufen die Kronstädter und Gebiets Gewerbetreibenden auf, dass er sich in die Brust der Gründung einschliessen soll, denn die neue sozialische Gründung beweist nur von neuem, dass der Genossenschaftsaufbruch der einzige Ausweg ist von dieser schweren Lage.

Mitteilungen der Schriftleitung.

Lugoscher Erkundiger. Bestimmt wissen wir es nicht. Wir korespondieren über die Sache und geben Antwort. — **B. J.** Von unserer nächsten Nummer angefangen werden wir die Vorzahlungen öffentlich bestätigen durch unser Blatt, dass ein Jeder davon Kenntniss haben soll. Die Geschäftsleere setzt sich überall fort. Die Ostereson hat auch kaum mit etwas den Markt ebhafter gemacht. Die Lederhändler klagen, die Schuhkaufleute finden ihre Ausrechnungen nicht, die Schuhmacher aber — leiden nicht nach langem Hunger. Sie haben recht dass man was tun müsste. Wir haben unsere ganze Kraft zusammen genommen, dass wir die Gewerbetreibenden vereinigen sollen. Wer hat sich neben uns gestellt? Mit Worten ein jeder, in der Tat sehr wenige. Nicht an den kronstädter Fachkollegen wird es liegen wenn man uns auseinander klaubt, denn sie haben alles getan im Verhältniss ihrer Kräfte, dass sie ein Blatt erscheinen lassen, dass sie eine Genossenschaft gründen, dass sie Vereinigung führen und dass sie all die schweren Verpflichtungen führen und beenden. — **Toma Dénes.** Ihre kritischen Bemerkungen sind sehr richtig, auch das ist wahr, dass unser Blatt gegenwärtig nur noch kleine Verbreitung hat, aber wenn wir alles solche Vorzahler haben werden wie auch Sie, welcher nach einem Jahr die Exemplare zurückschickt mit dem, dass er sie nicht nötig hat, dann können wir nicht einmal so ein Blatt ausgeben. Zu ihrem Vorgang fügen wir nichts hinzu, wenn wir wollten, könnten wir die Sache vor das Gericht kommen lassen. Aber wir tun es nicht. Wir grüssen sie nur einfach. Auf andere Briefe antworten wir in der nächsten Nummer.

Pantofari din Reșiunea B R A Ș O V U L U I !

Cumpărați în „Hala de vânzare
a pantofarilor industriași de
piele Brașov” PRUNDUL ROSELOR 2.

Depozit: Sighișoara.

B r a s s ó - v i d é k i Bőriparosok!

Vásároljatok a „Bőriparos-mesterek Szövetkezetének Árucsernokában”, (Brassó Rózsater 2).

Fióküzlet: Segesvár.

Schuhmacher aus der Kronstädter Gegend!

Kauft eure Waren in der „Verkaufshalle der Lederindustr.-Meister Kronstadt” Rosenplatz 2.

Lager: Schässburg.

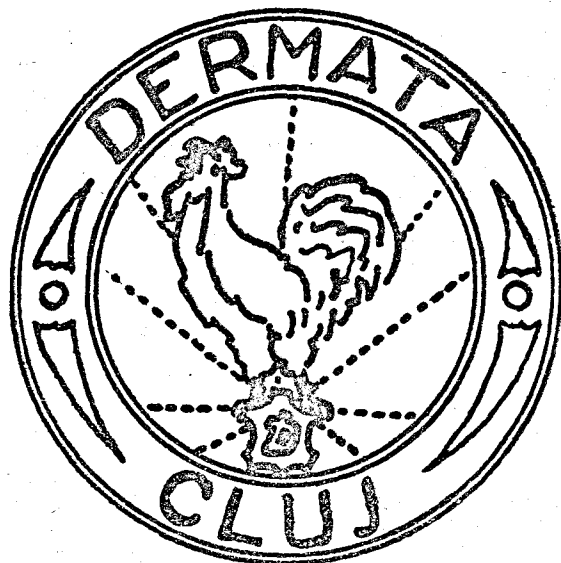
Ceeace este temelía pt. o casă, este talpa pt. încălțăminte!

Pt. temelía unei case, arhitectul folosește pietrele cele mai solide. Pentru talpa încălțăminte trebuie să se întrebuițeze pielea cea mai bună.

Tălpile DERMATA sunt durabile, rezistă umezelii, păstrează forma și sunt confortabile al purtat.

Tălpile DERMATA au o greutate specifică mică și deaceia Vă permit o calculație favorabilă. Clientela mulțumită, câștigul sporit . . .

Cereți pielea DERMATA dela furnizorul Dv.

A cipónél a talp olyan fontos mint az épületefnél az alapzat!

Amint a ház alapzatához az építész a legjobb köveket használja, úgy a talphoz a cipész a legjobb bőrt dolgozza fel

A **DERMATA-talp** tartós, vízálló, viselésnél kellemes és formáját megtartja.

A **DERMATA-talp** könnyű súlyánál fogva, előnyös kalkulációt tesz Önnek lehetővé.

Megelégedett vevők, jobb kereset . . .

Követeljen DERMATA-talpat a szállítójától!

Was das Fundament für das Haus, ist die Sohle für den Schuh!

Für das Fundament des Hauses nimmt der Baumeister die besten Steine.

Für die Sohle des Schuhs soll der Schuster nur das beste Leder nehmen.

DERMATA-Sohlen sind haltbar, widerstandsfähig gegen Wasser, angenehm im Tragen und halten die Form.

DERMATA-Sohlen sind spezifisch leicht und erlauben Ihnen daher eine nutzbringende Kalkulation.

Zufriedene Kunden, besserer Verdienst . . .

Verlangen Sie DERMATA-Sohlen von Ihrem Lieferanten!

DERMATA